

בלבבי משכון אבנה

נקודה מתוך הפרשה

שְׁמִינִי [אש – נר – אור]

בפרשתן כתיב (ט, כד) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ גוֹי, וכן נאמר (י, ב) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיִּמָּתוּ לִפְנֵי ה'. הרי יש לפנינו הקבלה בין אש אכילת הקרבן לאש מיתת נדב ואביהוא. ועוד מהי ההקבלה בין ה- "וַיִּרְאוּ" ל"וַיִּמָּתוּ".

ביאור מורינו הרב שליט"א

וכן וַיִּרְאוּ מלשון נר, רון - נר, וזהו האש שירדה בבחינת נר. וכתיב נר הוֹיָה נשמת אדם. הנשמה נקראת נר. ואור זה בבחינת נר, נטל את נשמתם - נרם, של נדב ואביהוא. אולם לעת"ל עולים ממדרגת נר למדרגת אור, כי עוה"ז במדרגת "נר מצווה", ועוה"ב במדרגת "תורה אור". וז"ש חז"ל (שוחר טוב קנט, א) וירא כל העם וירונו, וכתיב רננו צדיקים בה', וכשיראו אותו לעוה"ב הם נעשים חסידים, שנאמר תהילתו בקהל חסידים, וכל כך למה שהם יראים ושמחים.

ובחיצוניות נסתלקה נשמתם של נדב ואביהוא מכוח אש "זרה" זו של מלאך המוות, כמ"ש לעיל מדברי חז"ל. וזהו מדרגת נר שכבה. ועיין שער הגילגולים (הקדמה לג והקדמה לח). אולם בפנימיות נסתלקה נפשם במדרגת נר מאש שירדה מן השמיים, ואח"כ נדבקה נפשם בשכינה. כדברי האור החיים הנודעים.

ואז נתעלו ממדרגת נר למדרגת אור, ולכך נכללו בשכינה, באור השכינה, כמ"ש (ויקרא טז, א) בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמָּתוּ. וכלשון הצרור המור (במדבר ג, ב), וז"ל, לרמוז שהייתה מיתתם לרוב התדבקותם בה', וזהו לפני ה' עכ"ל. ועיין יערות דבש (ח"א דרוש ד, ד"ה וא"כ), ונועם אלימלך (קרח, ד"ה ויאמר משה).

אמרו חז"ל (שבת פז ע"ב) תנא, אותו היום נטל עשר עטרות, וכו', ראשון לירידת האש. ואמרו (ספרי זוטא בהעלותך יא, ב) ר' יהודה אומר אותה האש שירדה מן השמיים שקעה בארץ, ולא חזרה עוד במקומה לשמים, אלא נכנסה לה לאוהל מועד. וכן הקרבנות שהיו מקריבין במדבר, אותה אש היתה יוצאת ואוכלת אותם, ותרד אש אין כתיב כאן, אלא ותצא אש. ואותה האש יצאה ואכלה בני אדם (נדב ואביהוא), ותצא אש.

אולם בילקוט אמרו, אין אש אלא מלאך המוות, כעניין שנאמר, משרתיו אש לוהט, ואומר ויעל מלאך ה' בלהב המזבח.

ומבאר א"כ בדברי חז"ל ב' מהלכים:

- א. שאותה אש שירדה מן השמים אכלתם.
- ב. אש זרה, אש של מלאך המוות.

וכתיב וירא כל העם וירונו. ואמרו בתורת כהנים (על אתר), כאן שראו "אש חדשה" שירדה משמי מרום וליחכה על המזבח את העולה ואת החלבים, פתחו פיהם ואמרו שירה. ועל אותה שעה הוא אומר (תהילים לג, א) רננו צדיקים בה' לישרים נאווה תהילה. וכוח וַיִּרְאוּ, מלשון רינה, נאמר ביצחק, יצחק ירנו, יצחק לשון צחוק - שחוק ושמחה. וזהו וירונו, מכוח מדרגת יצחק.